

การศึกษาผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ ที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าว

ธวัชชัย ยืนยาว อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

จุฬารัตน์ ห้าวหาญ อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive Research)มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าว ตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้รับบริการต่างด้าวที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 152 คน คัดเลือกตัวอย่างสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และกำหนดสัดส่วนตัวอย่างตามร้อยละของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดตามสถานบริการสุขภาพที่พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงาน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและแบบสอบถามเกี่ยวผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับปัจจัยด้านบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวด้วยสถิติไคสแควร์ (Pearson's chi-squared test)

ผลการศึกษา พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 91.40) มีอายุระหว่าง 22-59 ปี ($M=37.34$, $SD=10.71$) สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 55.30 การศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.40) รายได้ระหว่าง 14,000–55,000 บาท ($M=28,848.88$, $SD=17.01$) มีอายุงานระหว่าง 1-37 ปี ($M=15.16$, $SD=10.93$) ระยะเวลาที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวระหว่าง 1-25 ปี ($M=7.50$, $SD=5.69$) สถานที่ทำงานส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาลศูนย์ร้อยละ 50 โดยอยู่กลุ่มงานศัลยกรรมส่วนใหญ่ร้อยละ 19.70 ด้านผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พบว่า คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากโดยมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 45.00–74.00 คะแนน ($M=59.32$, $SD=5.14$) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับปัจจัยด้านบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าว พบว่า สถานที่ทำงานและระยะเวลาดูแลผู้รับบริการต่างด้าวมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2=22.195$, $p<.001$) และ ($\chi^2=13.533$, $p=.001$) ตามลำดับ

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวต้องสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและให้การบริการสุขภาพตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ยึดหลักความเอื้ออาทรและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

คำสำคัญ: มาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์, ผู้รับบริการต่างด้าว

A study of Standard Nursing Practice Among nurses who provide nursing care for foreign patient

Thawatchai Yeunyow, Boromarajonani College of Nursing, Surin, Thailand

Chularat Howharn, Boromarajonani College of Nursing, Surin, Thailand

Abstract

The aims of this descriptive study were to determine the standard nursing practice among nurses who provide nursing care for foreigner patients. Samples was 152 nurses whom were purposive selected from 2,137 nurses who are working in hospital locating in Surin Province both government and private hospital. Data were collected by structured questions which were send to three experts for content validity. Questionnaires were test reliability by cronbach's alpha. Chi-squared were used to test the relationship between characteristics and standard nursing practice.

The results were shown that majority of samples were female (91.40%), ages between 22-59 years ($M=37.34$, $SD=10.71$), hold a bachelor degree (95.40%), has income between 14,000-55,000 Baht/month ($M=28,848.88$). Regarding to the nurse's roles, years of working as nurse were 1-37 years ($M=15.16$, $SD=10.93$), year of nursing care for foreigner patients were 1-25 years ($M=7.50$, $SD=5.59$). Halves of samples were working at tertiary care hospital in which 19.70% working in surgery ward. Mean scores of standard nursing practice were at high level (Min-Max =45.00-74.00, $M=59.32$, $SD=5.14$). Moreover, place of working and year of working for providing nursing care for foreigner patients were statistically positive associated with standing nursing practice ($\chi^2=22.195$, $p<.001$) and ($\chi^2=13.533$, $p=.001$).

The suggestions are that nurses who are providing care for foreigner patients should providing care with caring and humanized care by communicate clearly and providing health teaching based on standard nursing practice regulate by nurse organization.

Keywords: Standard Nursing Practice, Foreign patient

บทนำ

พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2540 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพในการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการปฏิบัติการและด้านวิชาการ เพื่อผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพได้อย่างครอบคลุมตามสมรรถนะของวิชาชีพและตามมาตรฐานแห่งวิชาชีพ ผลการปฏิบัติการพยาบาลมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายๆ ปัจจัย ได้แก่ ความคาดหวังในงานปฏิบัติงานและความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน¹ ซึ่งความคาดหวังเป็นความเชื่อ เป็นความรู้สึกนึกคิด ของบุคคลที่คาดการณ์ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่าควรจะเป็นหรือควรเกิดขึ้น² ความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความเป็นจริงในการปฏิบัติงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ

ในปีพ.ศ. 2558 ประเทศไทยเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสังคมประชากร การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ หรือการประกาศตัวของประเทศไทยที่จะเป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ และจะมีการเปิดเสรีเกี่ยวกับอาชีพการบริการใน 8 วิชาชีพ ซึ่ง 1 ใน 8 วิชาชีพนั้นคือพยาบาล นโยบายดังกล่าวทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของระบบการให้บริการทางสาธารณสุขในประเทศไทย³ ดังเช่น จำนวนผู้รับบริการที่เป็นชาวต่างประเทศที่มาใช้บริการด้านสุขภาพในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ทางทิศใต้ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia) มีจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม พื้นที่ของไทยตำบลด่าน อำเภอกาบเชิง พื้นที่ของกัมพูชา ตำบลโอรส์เสม็ด อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรรัมย์⁴ มีประชากร 1,399,353 คน มีสถานบริการสุขภาพที่เป็นหน่วยงานราชการ ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 16 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 210 แห่ง และโรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง มีพยาบาลวิชาชีพ 2,157 คน⁵

จากการศึกษาสถานการณ์การให้บริการสุขภาพกับชาวกัมพูชาที่ชายแดนไทย-กัมพูชา พบว่า ชาวกัมพูชามารับบริการด้านสุขภาพในสถานบริการสุขภาพทั้งของรัฐบาลและเอกชนเพิ่มมากขึ้น โดยลักษณะประชากรชาวกัมพูชาที่มาใช้บริการ เป็นชาวกัมพูชาที่ข้ามพรมแดนมาใช้บริการสุขภาพมากที่สุด รองลงมา เป็นชาวกัมพูชาที่ขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานต่างชาติดำเนินงานในประเทศไทย ชาวกัมพูชาที่มีถิ่นที่อยู่ในพื้นที่บริเวณชายแดนในประเทศไทยอย่างถาวรแต่ไม่ได้มีเลขประจำตัว 13 หลัก การมารับบริการเป็นรูปแบบผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน โดยโรคที่เป็นสาเหตุของการใช้บริการสุขภาพเป็นลำดับแรก ได้แก่ กลุ่มการคลอดและการตั้งครรภ์ ส่วนโรคอื่นๆ ได้แก่ โรคระบบทางเดินหายใจ โรคระบบทางเดินอาหาร และการบาดเจ็บ โดยเหตุผลหลักของการมาใช้บริการ คือ ความสะดวกในการเข้าถึงบริการ ความมั่นใจต่อการให้บริการและความรุนแรงของโรค⁶ จะเห็นได้ว่าสถานการณ์การใช้บริการสุขภาพของผู้ป่วยกัมพูชาในโรงพยาบาลรัฐที่ชายแดนของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อระบบการบริการสุขภาพ ภาระงานที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาล ซึ่งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานการบริการสุขภาพในกลุ่มผู้บริการสุขภาพต่างด้าวพบว่ยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยการศึกษาผลของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของพยาบาลที่ให้บริการการพยาบาลแก่ผู้รับบริการต่างด้าวกับผลของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริการการพยาบาล จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนาระบบบริการสุขภาพและคุณภาพการบริการสุขภาพให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้รับบริการและเกิดการพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าว
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับปัจจัยด้านบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าว

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้รับบริการต่างด้าวที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดสุรินทร์ ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560 ถึงเดือนเมษายน 2561

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของสุกัญญา เพิ่มบุญ¹ มีจำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุการปฏิบัติงาน รายได้ สถานที่ปฏิบัติงาน โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่า CVI เท่ากับ 1
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของสุกัญญา เพิ่มบุญ¹ ซึ่งสร้างขึ้นจากแนวคิดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล⁷ ข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามระดับคะแนน 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 15 ข้อ ดังนั้นคะแนนที่เป็นได้คือ 15-75 คะแนน

การแปลผล

มีกำหนดช่วงคะแนนมาตรฐานแต่ละระดับโดยแบ่งเป็นระดับมาก ปานกลาง น้อย ตามการแบ่งของ

บุญชม ศรีสะอาด^{11,12} ได้ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ดังนี้

คะแนน 55.01 – 75.00 การแปลผล ระดับมาก

คะแนน 35.01 – 55.00 การแปลผล ระดับปานกลาง

คะแนน 15.00 – 35.00 การแปลผล ระดับน้อย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเครื่องมือไปดำเนินการทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์คอนบราค แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.93

จริยธรรมในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร เลขที่ P-EC10-01-61 ลงวันที่ 6 มกราคม 2561 ผู้วิจัยขอให้ผู้ร่วมวิจัยลงนามเป็นลายลักษณ์อักษรตามความสมัครใจ และผู้ร่วมวิจัยได้รับการชี้แจงว่า สามารถยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อการดูแลรักษา และข้อมูลของผู้ร่วมวิจัย จะนำเสนอในเชิงวิชาการโดยภาพรวมเท่านั้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้รับบริการต่างด้าวที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2,137 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้รับบริการต่างด้าวด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเจ็บป่วย รักษาพยาบาล และการฟื้นฟูหลังจากการเจ็บป่วย ตลอดจนการให้คำแนะนำสุขภาพต่างๆ ที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 152 คน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้าและเกณฑ์คัดออก ดังนี้

เกณฑ์คัดเข้า (Inclusion Criteria)

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตหรือประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเทียบเท่าปริญญาตรี หรือหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อเนื่อง 2 ปี เป็นผู้ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง
2. ปฏิบัติงานพยาบาลในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดสุรินทร์ โดยปฏิบัติงานที่แผนกผู้ป่วยนอกและแผนกผู้ป่วยใน ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป
3. มีประสบการณ์การดูแลผู้รับบริการต่างด้าวด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเจ็บป่วย รักษาพยาบาล และการฟื้นฟูหลังจากการเจ็บป่วย ตลอดจนการให้คำแนะนำสุขภาพต่างๆ
4. สามารถสื่อสารภาษากัมพูชากับผู้รับบริการสุขภาพต่างด้าวได้

เกณฑ์คัดออก (Exclusion Criteria)

1. ได้รับการวินิจฉัยว่าเจ็บป่วยด้วยโรครุนแรงหรือโรคทางจิตและการรับรู้

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้การกำหนดตัวอย่างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*power ของ Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., และ Buchner^{8,9} โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น (α) ที่ .05 อำนาจการทดสอบ (Power of test) เท่ากับ .95 และขนาดอิทธิพล (Effect size) เท่ากับ .307 ซึ่งเป็นขนาดอิทธิพลที่น้อยที่สุดจากตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด ได้จากการศึกษาวิจัยของสุกัญญาเพ็ญบุญ¹ ที่ศึกษาความคาดหวังและความเป็นจริงในการปฏิบัติงานกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศรีสะเกษ และได้คำนวณตามสูตรการคำนวณโดยใช้โปรแกรม G*power ตามลักษณะการคำนวณของนงลักษณ์ วิรัชชัย¹⁰ ได้ขนาดตัวอย่าง 127 คน และเพื่อป้องกันการขาดหายของตัวอย่างจึงได้เพิ่มขนาดตัวอย่างอีกร้อยละ 20 (25 คน) จึงมีตัวอย่าง

ทั้งสิ้น 152 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และกำหนดสัดส่วนตัวอย่างตามร้อยละของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดตามสถานบริการสุขภาพที่พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงาน ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวนร้อยละ 10 โรงพยาบาลชุมชนจำนวนร้อยละ 15 โรงพยาบาลศูนย์จำนวนร้อยละ 50 และโรงพยาบาลเอกชนจำนวนร้อยละ 25 โดยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่แผนกผู้ป่วยนอกและแผนกผู้ป่วยใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากคำถามจากแบบสอบถามจากพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้รับบริการต่างด้าวที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 30-45 นาทีต่อคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพโดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพกับปัจจัยด้านบุคคลโดยการทดสอบไคสแควร์ (Pearson's chi-square test)

2.2 การวิจัยครั้งนี้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) ที่ระดับ $p < .05$

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ตัวอย่างจำนวน 152 คน
 พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้รับบริการ
 ต่างด้าวที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลส่งเสริมตำบล
 โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาล
 เอกชนในจังหวัดสุรินทร์ เป็นเพศหญิงมากกว่าครึ่ง
 (ร้อยละ 91.40) มีอายุระหว่าง 22-59 ปี อายุเฉลี่ย
 37.34 ปี (SD=10.71) สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ
 55.30 การศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ
 95.40) รายได้เฉลี่ย 28,848.88 บาท รายได้ระหว่าง
 14,000-55,000 บาท (SD=17.01) อายุงานเฉลี่ย
 15.16 ปี มีอายุงานระหว่าง 1-37 ปี (SD=10.93)
 ระยะเวลาที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวเฉลี่ย 7.50 ปี
 ระยะเวลาที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวระหว่าง 1-25 ปี
 (SD=5.69) สถานที่ทำงานส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาล
 ศูนย์ร้อยละ 50 โดยปฏิบัติงาน ณ กลุ่มงานศัลยกรรม
 มากที่สุด (ร้อยละ 19.70) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (N=152)

ข้อมูล ส่วนบุคคล	พิสัย	ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน)	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย			139	91.40
หญิง			13	8.60
อายุ (ปี)	22-59	37.34 (10.71)		
สถานภาพสมรส				
โสด			66	43.40
คู่			84	55.30
หม้าย/หย่าร้าง			2	1.30
ระดับการศึกษา				
ปริญญาตรี			145	95.40
ปริญญาโท			7	4.60

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (N=152) (ต่อ)

ข้อมูล ส่วนบุคคล	พิสัย	ค่าเฉลี่ย (ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน)	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อ เดือน (บาท)	14,000 - 55,000	28,848.88 (17.01)		
10,000- 19,999			32	21.10
20,000- 29,999			57	37.50
30,000- 39,999			35	23.00
40,000 - 49,999			20	13.20
50,000 ขึ้นไป			8	5.30
อายุงาน (ปี)	1-37	15.16 (10.93)		
น้อยกว่า 10			57	37.50
10-19			39	25.70
20-29			34	22.40
30 ขึ้นไป			22	14.50
ระยะเวลา ดูแลผู้รับ บริการ ต่างด้าว	1-25	7.50 (5.69)		
น้อยกว่า 5 ปี			65	42.80
5-9 ปี			50	32.90
10 ปี ขึ้นไป			37	24.30
สถานที่ทำงาน				
โรงพยาบาลส่งเสริม			15	9.90
สุขภาพตำบล				
โรงพยาบาลชุมชน			23	15.10
โรงพยาบาลศูนย์			76	50.00
โรงพยาบาลเอกชน			38	25.00

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (N=152) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	พิสัย	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มงาน				
โรงพยาบาล			15	9.90
ส่งเสริมสุขภาพ				
ตำบล				
แผนกผู้ป่วยนอก			21	13.80
แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน			20	13.20
ห้องผ่าตัด			6	3.90
วิสัญญีพยาบาล			3	2.00
แผนกผู้ป่วยหนัก			11	7.20
ห้องคลอด			7	4.60
แผนกฝากครรภ์			1	0.70
สูติรีเวช			11	7.20
กุมารเวชกรรม			7	4.60
อายุรกรรม			20	13.20
ศัลยกรรม			30	19.70

2. ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ด้านผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 59.32 คะแนนอยู่ระหว่าง 45.00–74.00 คะแนน (S.D.=5.14) และพบว่าคะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 87.50 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (N=152)

ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์	พิสัย	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	จำนวน	ร้อยละ
ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์	45.00-74.00	59.32 (SD=5.14)		
ระดับคะแนน				
ระดับมาก (55.01 – 75.00)			133	87.50
ระดับปานกลาง (35.01 – 55.00)			19	12.50

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับปัจจัยด้านบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าว

ด้านความสัมพันธ์ของผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับปัจจัยด้านบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่าสถานที่ทำงานและระยะเวลาดูแลผู้รับบริการต่างด้าวมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2=22.195$, $p<.001$; effect size=1.26) และ ($\chi^2=13.533$, $p=.001$; effect size=.98) ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับสถานที่ทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าว (N= 152)

ปัจจัยด้านบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าว	N= 152 (100%)	ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์		χ^2	p
		ระดับมาก (55.01-75.00)	ระดับปานกลาง (35.01-55.00)		
		คะแนน (จำนวน =133) (ร้อยละ)	คะแนน (จำนวน=19) (ร้อยละ)		
สถานที่ทำงาน				22.195	<.001
รพสต.	38	35	3		
และรพช.	(25%)				
รพศ.	76	73	3		
	(50%)				
รพ.	38	25	13		
เอกชน	(25%)				
ระยะเวลาดูแลผู้รับบริการต่างด้าว				13.553	.001
น้อยกว่า 5 ปี	55	41	14		
5-9 ปี	60	56	4		
10 ปีขึ้นไป	37	36	1		

การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยนี้พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 91.40) มีอายุระหว่าง 22-59 ปี อายุเฉลี่ย

37.34 ปี (S.D.=10.71) สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 55.30 การศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 95.40) รายได้เฉลี่ย 28,848.88 บาท รายได้ระหว่าง 14,000-55,000 บาท (S.D.=17.01) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา เพิ่มบุญ¹ ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความเป็นจริงในการปฏิบัติงานกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศรีสะเกษ

ด้านผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 59.32 คะแนนอยู่ระหว่าง 45.00-74.00 คะแนน (S.D.=5.14) และพบว่าคะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 87.50 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุริพร ดวงสุวรรณและคณะ¹³ ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับคุณภาพการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิและตติยภูมิ เขตตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุขที่ 17

ด้านความสัมพันธ์ของผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์กับปัจจัยด้านบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่า สถานที่ทำงานและระยะเวลาดูแลผู้รับบริการต่างด้าวมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2=22.195$, $p<.001$) และ ($\chi^2=13.533$, $p=.001$) ตามลำดับ ซึ่งกล่าวได้ว่า โรงพยาบาลของรัฐบาลมีคะแนนผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์มากกว่าโรงพยาบาลเอกชน เนื่องจาก โรงพยาบาลของรัฐมีมาตรฐานคุณภาพทางการพยาบาลมาควบคุมกำกับหลายระบบ และมีนโยบายที่ชัดเจนทำให้ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลที่ดูแลผู้รับบริการสุขภาพต่างด้าวจึงมีคะแนนในระดับสูง และระยะเวลาที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวคือ พยาบาลที่มีประสบการณ์การดูแลผู้รับบริการต่างด้าวที่มากขึ้น มีประสบการณ์ที่หลากหลาย ทำให้ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและ

การผดุงครรภ์ของพยาบาลที่ดูแลผู้รับบริการสุขภาพต่างด้าวจึงมีคะแนนในระดับสูง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และยังพบว่า สถานที่ทำงานและระยะเวลาดูแลผู้รับบริการต่างด้าวมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยค่าขนาดอิทธิพลใหญ่ ดังนั้นการมอบหมายพยาบาลในการดูแลผู้รับบริการต่างด้าวนั้นควรคำนึงถึงสถานที่โดยใช้วิธีการประสานงานและส่งต่อการรับบริการให้เหมาะสม นอกจากนั้นต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพด้วย นอกจากนั้นพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้รับบริการต่างด้าวต้องสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและให้การบริการสุขภาพตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ยึดหลักความเอื้ออาทรและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดเข้าใจถึงวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อด้านจิตวิญญาณ และความเชื่อด้านสุขภาพของผู้รับบริการต่างด้าว เพื่อตอบสนองความต้องการด้านบริการสุขภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. สุกัญญา เพิ่มบุญ. ความคาดหวังและความเป็นจริงในการปฏิบัติงานกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศรีสะเกษ. [วิทยานิพนธ์]. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2556.
2. Sally, W. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford: Oxford University Press; 2000.
3. อรุณรัตน์ คันธา. ผลกระทบและทางออกของการขาดแคลนกำลังคนทางการพยาบาลในประเทศไทย. Journal of Nursing Science 2557; 32(1), 81-90.
4. สำนักการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์. ข้อมูลจังหวัดสุรินทร์. [อินเทอร์เน็ต]. 2560. เข้าถึงได้จาก : <http://surinlocal.go.th/public/history/data/index/menu/22>

5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์. ข้อมูลหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์. [อินเทอร์เน็ต]. 2559. เข้าถึงได้จาก: <http://www.surinpho.go.th/SPHO/>
6. สุวารี เจริญมุขยันท, ถาวร สกุลพาณิชย์, พัทธนี ธรรมวันนา, อนุชิต สว่างแจ้ง, ณัฐธิดา สุขเรืองรอง. การศึกษาสถานการณ์การให้บริการสุขภาพกับชาวกัมพูชาที่ชายแดนไทย-กัมพูชา : กรณีศึกษาจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี และตราด กระทรวงสาธารณสุข ปี 2556. สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข; 2556.
7. พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์; 2541.
8. Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., & Buchner, A. G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. Behavior Research Methods 2007; 39: 175-191.
9. Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A.-G. Statistical power analyses using G*Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. Behavior Research Methods 2009; 41: 1149-1160.
10. นงลักษณ์ วิรัชชัย. วิธีการที่ถูกต้องและทันสมัยในการกำหนดขนาดตัวอย่าง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ; 2555.
11. บุญชม ศรีสะอาด. วิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น; 2545.
12. บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น; 2542.
13. สุรีพร ดวงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับคุณภาพการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิและตติยภูมิ เขตตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุขที่ 17. ว.พยาบาลและสุขภาพ 2554; 5(2): 67-77.